

Rapport från stipendieresa till IFLA:s kongress i Dublin 2022

“Om jag kan nå hjärtat av Dublin kan jag nå hjärtat av alla städer”

- James Joyce

Jag stod där i den gigantiska glasbyggnaden, tittade ut (trots min höjdskräck) på rulltrapporna som transporterade oss upp och ner i huset och lät det sjunka in: att vi var ett par tusen bibliotekarier från hela världen som var på samma plats för att dela idéer och erfarenheter med varandra. Det var lite som att vara i en film där du står still och allting omkring dig svिसchar snabbt förbi. Men jag lät mig också översköljjas av insikten att vi alla, från olika hörn av världen, tillhörde en och samma familj och gemenskap, genom vårt yrkes mission.

Mitt främsta mål med att delta i IFLA:s kongress i Dublin var att ta del av kollegors erfarenheter av att arbeta med och för nationella minoriteter. Den sekundära målsättningen var att ta del av det sociala biblioteksarbetet världen över. Bibliotek är ju de platser som bjuder in till rättvisetänkandet i sig med det gemensamma utbudet och den öppna, inbjudande platsen. Den tredje tanken med resan till Dublin var den som jag ger uttryck för i det första stycket: att möta kollegor från jordens alla hörn och känna att jag är en del av denna stora gemenskap. Många av oss visade också med tydlighet hur roligt vi tyckte det var att träffa varandra. Det togs många selfies och samtalades mycket om allt mellan himmel och jord med människor som nyss var främlingar men inte länge till.

På kongressen mötte jag Feather Maracle Luke, som är vd på Six Nations Public Library och lyckades få till ett kortare samtal. Hon är övertygad om att representation är viktigt på bibliotek för att man ska kunna nå de grupper som behöver biblioteket som mest. Feather har tidigare jobbat på “vanliga” folkbibliotek i Kanada. Det är vanligt att biblioteken har inhemska författare eller äldre urbefolkning “in residence”. Feather ser dessa som viktiga nyckelpersoner för att kunna nå ut till de nationella minoriteterna i Kanada.

Någon annan jag samtalade med var Christina De Castell, chefsbibliotekarie på Vancouvers folkbibliotek där de har både inhemska sagoberättare och “poet laureates” (typ stadspoeter) som blir viktiga mellanhänder för evenemang som riktar sig till ursprungsbefolkningen. Hon vittnade om att deras “storytellers” och “laureates” är viktiga för biblioteken.

Min tanke är att det vore intressant att översätta erfarenheterna från Kanada till svensk biblioteks vardag. Jag tror samer “in residence” vore en god idé att testa i Stockholm. Därför tänker jag följa upp mina samtal med Feather och Christina med besök på deras bibliotek om jag får möjlighet till det i framtiden. Helst i samspråk med samer.

IFLA:s arbetsgrupp för fängelsebibliotek presenterade sitt arbete med att samla in nationella riktlinjer från hela världen. De har redan fått in mycket material, men saknar ännu information från några nationer, bl a Sverige. Lisa Krolak har samlat in goda exempel från fängelsebibliotek i skriften “Books beyond bars”. Ett av dem är biblioteket i fängelset i Münster, som 2007 blev utnämnt till årets bibliotek i Tyskland och som blev presenterat i Dublin. En välkänd arkitekt ritade om biblioteket som blev inbjudande med öppet magasin och direkt kontakt med medierna på hyllorna - till skillnad från det vanliga: att erbjuda en opac-katalog. Personalen på fängelsebiblioteket och bibliotekarierna i Münsters folkbibliotek

arbetar stundtals hos varandra och samarbetar kring olika evenemang, som t ex World Book Day, vilket skapar ökad förståelse för varandras verksamhet samtidigt som de intagna blir inkluderade i ett större sammanhang. Det var mycket inspirerande att höra hur många intagna som nyttjade biblioteket i dag, hur stor betydelsen av rummet var. Jag kan se hur vi kan göra något liknande i Stockholm med alternerande personal.

På IFLA:s torg presenterades ett par lokala projekt. Poesi-jukeboxen är placerad i den populära St Stephen Green park. 20 nya och äldre dikter slumpas fram och blir upplästa. Projektet påminner mig om Zetterlunden i Vasastan, Stockholm, där du kan lyssna till sånger av Monica Zetterlund när du sitter och vilar dig en stund. Något liknande borde kunna göras med poesi! Nästa år introducerar Dublin "Rain Poetry", där dikter uppenbarar sig när det regnar. Tänk om Tranströmers eller Ekelöfs dikter dök upp på liknande sätt på Medborgarplatsen!

Under Caucus-mötet på tisdagskvällen presenterade Elin Golten från Norge sin avhandling, som hon skulle försvara i september samma år. Avhandlingen handlar om hur folkbiblioteket ska kunna verka som en fristående mötesplats och arena för offentliga samtal och debatt. Hon konstaterar att det inte finns någon annan institution som kan vara den arenan om inte biblioteket tar den uppmaningen. Biblioteken är viktiga för inkluderingen av invandrare. Men de formella punkterna är inte de mest vägande, utan de informella, hänget efteråt. Alltså bör mycket tid och utrymme lämnas för det informella mötet, som verkligen gör skillnad!

Med vänlig hälsning

Patrik Schylström
Stockholms stadsbibliotek